

Propostes FEPA per a les eleccions del 12M

FEPA: Som una Federació d'entitats que treballem acompanyant itineraris d'emancipació de persones joves sense suport familiar, especialment aquelles tutelades i extutelades.

Pel dret a emancipar-se

Per una estratègia de suport a l'emancipació juvenil

Cada dia resulta més complicat emancipar-se. A Catalunya, hem passat de tenir una taxa d'emancipació del 32.6% l'any 2007, a una taxa del 19.6% l'any 2022. Això significa que només dues de cada 10 persones es poden emancipar abans de complir els 30 anys. Son molts els factors que provoquen aquest endarreriment i és per això que cal implementar **una estratègia de suport a l'emancipació que contempli mesures de suport en tots els àmbits necessaris.**

Com a FEPA, entenem que les mesures i recursos han d'anar encaminats cap al conjunt de persones joves del territori, ja que comparteixen, a línies generals, les mateixes característiques. **Poder viure de forma autònoma ha de ser un dret a l'abast de totes les persones joves.** En aquest sentit, no podem obviar el fet que les joves extutelades s'enfronten a un seguit d'obstacles afegits i, per tant, també han de ser tingudes en compte com a grup especialment vulnerable.

Suport a les persones joves extutelades

A Catalunya disposem d'un sistema de suport a l'emancipació força més desenvolupat que en altres territoris. A nivell quantitatiu, el nombre de persones joves extutelades que reben acompanyament en els seus itineraris d'emancipació és molt significatiu tant en termes absoluts, com en termes percentuals. Ara bé, els recursos disponibles no s'adapten a les particularitats de cada situació, el que es tradueix com una limitació a l'hora de tenir itineraris d'èxit.

Un sistema de suport a l'emancipació que situï la persona jove en el centre

Apostem cap un canvi de paradigma, que posi els i les joves al centre i ofereixi uns recursos més flexibles per tal que aquests s'adaptin a cada individu, i no que els joves hagin d'adaptar els seus processos d'emancipació a les característiques dels recursos existents. **Cal dur a terme una revisió del sistema de suport a l'emancipació** tenint en compte:

L'itinerari: per garantir els processos d'emancipació dels i les joves que assoleixen els 18 anys cal treballar a partir del disseny d'un itinerari. Aquest itinerari està format per la suma de les diferents tipologies de suports que necessita la persona jove en cada moment del seu procés (habitatge, prestació, suport jurídic, psicològic,...) i ha d'estar dissenyat entre les persones referents i cada jove. Per poder garantir aquest suport adaptat a les necessitats de les persones joves, el sistema de de suport s'ha d'estructurar al voltant de tres conceptes clau:

→ **Flexibilitat:** El sistema ha de garantir que la persona jove trobi els suports adequats a les seves necessitats.

- **Territorialitat:** cal garantir que les persones joves puguin desenvolupar el seu itinerari d'emancipació en el territori on tinguin arrelament. El treball amb la comunitat és molt important per garantir la inclusió social.
- **Referencialitat:** Les persones joves han de poder mantenir referents estables durant el seu itinerari. Això permet que els professionals tinguin una visió holística de l'itinerari i, al seu torn, les persones joves poden mantenir els seus vincles de forma estable.

→ Cal dotar el sistema de suport a l'emancipació dels **recursos necessaris** per al seu sosteniment. Això implica dur a terme una revisió de la cartera de serveis socials tenint en compte:

- **Equiparar** progressivament les **condicions laborals i salarials** dels equips professionals entre els serveis de gestió pública directa i l'àmbit concertat.
- Possibilitar la presència d'**equips multidisciplinaris** per tal de garantir una millor intervenció educativa
- Establir un **sistema de revisió anual dels mòduls econòmics** en consonància amb els increments dels preus del consum.

→ **Interdepartamentalitat:** Com hem mencionat, els itineraris de suport a l'emancipació estan vinculats a molts àmbit diferents i, per tant, interpel·len a diferents departaments de l'administració. En aquest sentit, és clau l'existència d'un Departament responsable que vetlli pel correcte funcionament de la globalitat del sistema, tot coordinant-se amb la resta de departaments per tal de garantir que totes les mesures de suport siguin efectives.

→ **L'avaluació:** El context és molt variant i és necessari està sempre en constant revisió per tal de garantir que estem duent a terme les accions més adequades en cada moment. En aquest sentit, és imprescindible oferir suport a iniciatives de recerca que permetin esbrinar l'impacte dels programes de suport a l'emancipació.

A continuació, detallem un seguit de **propostes concretes**, estructurades per àmbits, que caldria implementar per tal de millorar el sistema de suport a l'emancipació per a persones joves extutelades:

Àmbit Habitatge

1 – Crear un sistema de suport a l'habitatge divers i flexible que permeti a les persones joves accedir a l'habitatge amb independència del moment vital i maduratiu que es trobin.

- a. Garantir que totes les persones joves tutelades d'entre 16 i 18 anys pels qui es considera necessari iniciar un procés de **desinternament progressiu** fins a la majoria d'edat tindran accés a un recurs d'habitatge.
- b. Evitar el **sensellarisme**. Si una persona jove extutelada es troba en situació de carrer se li redueixen considerablement les possibilitats de completar el seu itinerari d'emancipació. Cal dissenyar recursos específics per a joves (amb poca exigència si s'escau) que evitin la situacions de sensellarisme i, al seu torn, preparin al jovent per poder accedir a recursos d'emancipació amb major grau de compromís.
- c. **Garantir i facilitar l'accés a l'habitatge** fins que es puguin culminar els processos d'emancipació (més enllà dels 21 anys en aquells casos que sigui necessari).

2 – Garantir un acompanyament educatiu en consonància amb les necessitats de les persones joves.

- a. Disposar de recursos especialitzats per acompanyar millor aquelles situacions que requereixen d'una intervenció més especialitzada (consums, salut mental, abusos sexuals, trata...).

3 – Preveure una resposta adequada al gran volum de persones joves migrades soles que estan entrant al sistema de protecció a la infància amb edats properes als 18 anys.

4 – Elaborar programes i projectes que facilitin l'accés d'aquestes persones joves al **mercat d'habitatge "normalitzat"**.

5 – Garantir el dret a l'empadronament

Àmbit Econòmic

6 – Incorporar en el DECRET 55/2020 pel qual s'aprova el Reglament de la Llei 14/2017 de la **renda garantida de ciutadania** (RGC) l'excepcionalitat per a joves extutelats de ser-ne beneficiaris d'aquesta prestació a partir de la seva majoria d'edat als 18 anys. Establir una partida pressupostària específica addicional i continuada en el temps en els pressupostos anuals que permeti destinar recursos econòmics equivalents a la RGC als i les joves que actualment no tenen accés per l'absència d'aquesta excepcionalitat en la nova regulació.

7 – Crear els mecanismes necessaris per **reduir el temps de resolució i cobrament** de la prestació econòmica per a persones joves extutelades.

Àmbit Laboral

8 – **Flexibilitzar els requisits** per poder realitzar el **canvi de residència a residència i treball** a través d'un contracte laboral per aquelles persones joves extutelades que no puguin beneficiar-se de les modificacions del reglament d'estrangeria.

9 – Facilitar i incentivar a empreses i autònoms la **contractació** de persones joves en situació administrativa irregular a través de la Línia ACOL del Programa Treball i Formació.

10 – Creació d'un **pla de xoc d'inserció laboral** pel jovent tutelat i extutelat.

- a. Explorar i innovar en les opcions d'inserció laboral per a joves: oferint suport a les iniciatives innovadores que atorguin als i les joves noves oportunitats i àmbits en la inserció laboral.
- b. Potenciar i garantir el mercat laboral protegit incorporant més ajudes a la contractació, clàusules socials en favor del col·lectiu.

Àmbit Formatiu

11 – Accedir a l'ensenyament reglat obligatori i post-obligatori: incidir en la inclusió de les persones joves extutelades en l'**ensenyament reglat obligatori i post-obligatori** com a via generadora de millors oportunitats, situacions i futur laboral.

- a. Estendre la gratuïtat de les taxes d'accés d'aquest col·lectiu a l'àmbit universitari.
- b. Estendre la reserva de places que actualment disposen en l'àmbit universitari als cicles formatius de caràcter públic.
- c. Dotar un fons de beques per a finançar la compra dels materials específics requerits per cursar certes tipologies de formacions.

12 – Garantir que el jovent extutelat pugui tenir **equips i connectivitat** adequada per tal de poder realitzar els estudis.

13 – **Millorar l'oferta formativa no reglada**: en funció de les necessitats dels infants i joves migrats sols:

- a. Flexibilitzar els períodes de matriculació de tal manera que, en qualsevol moment de l'any hi puguin accedir i iniciar el seu itinerari formatiu.
- b. Evitar que els joves que no puguin beneficiar-se de la modificació del reglament d'estrangeria quedin exclosos de las formacions del Servei d'Ocupació de Catalunya per no tenir permís de treball.

14 – Oferir una **oferta formativa adequada** a les necessitats dels infants i joves migrats sols que els permeti desenvolupar itineraris formatius orientats a assolir la seva inserció laboral.

15 – Facilitar la **competència idiomàtica** (català/castellà): preveient l'accés o la reserva de plaça a les escoles d'adults i en cas d'estar escolaritzats en algun cicle formatiu o batxillerat a les Escoles Oficials d'Idiomes.

16 – Adequació del programa de **Noves Oportunitats** a la realitat de les necessitats dels joves emigrats sols.

17 – Impuls de l'**homologació** de les titulacions educatives amb els països d'origen.

18 – Facilitar formats de **pràctiques no laborals** vinculades a formacions ocupacionals i/o itineraris d'inserció laboral per tal que els joves puguin adquirir experiència laboral i incrementar oportunitats de contractació.

Àmbit Jurídic

19 – Garantir el suport jurídic a totes les persones joves que ho requereixin.

- Vetllar, entre tots els agents que intervenen en els seus processos, que cap jove migrat sol es trobi en situació d'irregularitat sobrevinguda.
- Garantir que l'actual sistema de cites prèvies per accedir a l'atenció presencial no sigui un obstacle per les tramitacions vinculades a estrangeria.

Àmbit Relacional

20 – Millora de les accions entorn el desenvolupament de la xarxa social i les relacions familiars: l'ampliació de la xarxa social dels i les joves és una de les claus de processos d'emancipació d'èxit.

- Promoure el voluntariat i la mentoria social: generar vincles positius, models de vida i de valors humans, i fer-ho des d'una relació no jeràrquica ni institucional com pot ser la dels equips professionals de les entitats o l'administració.
- Elaboració, difusió i aplicació del Projecte de Mentoria per als infants i joves emigrats sols.
- Promoure experiències de "referents entre iguals": afavorir que el jovent extutelat que ha assolit un determinat grau d'autonomia pugui ser un bon referent per a joves que es troben en el procés. Donar suport a les experiències associatives nascudes en el marc del propi col·lectiu.

Àmbit de l'Oci

21 – Afavorir l'accés a l'oci: emprendre mesures (més enllà d'algun projecte concret) que en faciliti l'accés al col·lectiu. L'oci és car i moltes de les persones joves que s'atenen en els programes d'emancipació es veuen obligades a prioritzar altres necessitats.

Àmbit de la Salut

22 – Garantir i facilitar l'accés de totes les persones joves extutelades al sistema sanitari.

23 – Garantir l'accés al suport psicològic i a la xarxa de salut mental pública: millorar l'atenció que actualment s'ofereix des del Departament de Salut perquè en aquests moments resulta insuficient per cobrir les necessitats.

f e p a
Federación de Entidades
con Proyectos y Pisos Asistidos

Via Laietana 48 A, 1r-2a
08003 Barcelona.
Tel: 93 266 99 91

Melquiades Bienchinto 7,
28053 Madrid.
Tel: 646 704 896

www.fepa18.org
Twitter @fepa_18

Contacte: direccio@fepa18.org